

Gebruikershandleiding

Gebruikershandleiding bij de COAVA web applicatie

Gebruikershandleiding

Deze handleiding is bedoeld voor de COAVA web applicatie. De COAVA web applicatie is ontwikkeld als onderdeel van het COAVA CLARIN-NL project focussend op de sterke relatie tussen taalacquisitie en taalvariatie /verandering. Ten behoeve van dit project zijn een aantal tools ontwikkeld waarmee bronnen op het gebied van kindertaal (CHILDES) en dialecten ontsloten worden.

De Coava applicatie is een applicatie met als doel onderzoekers de mogelijkheid te bieden onderzoek te doen naar de relatie tussen wanneer een bepaald item door kinderen verworven worden en in welke variatie dit item voorkomt in de Brabantse en Nederlandse dialecten

Binnen de applicatie zijn daarvoor de volgende databases geïntegreerd :

- Limburgs woordenboek bevat informatie voor de Limburgse dialecten.
- Brabants woordenboek bevat informatie voor de Brabantse dialecten.
- CHILDES corpora, database bevattende opnames en transcripties van Nederlandstalige kindertaal in spontane settings.

De Coava applicatie kan (ten tijde van het schrijven van dit document) benaderd worden via de volgende URL :

<http://yago.meertens.knaw.nl/CoavaMainApplication/CoavaMainApplication.html>

Algemene opmerkingen :

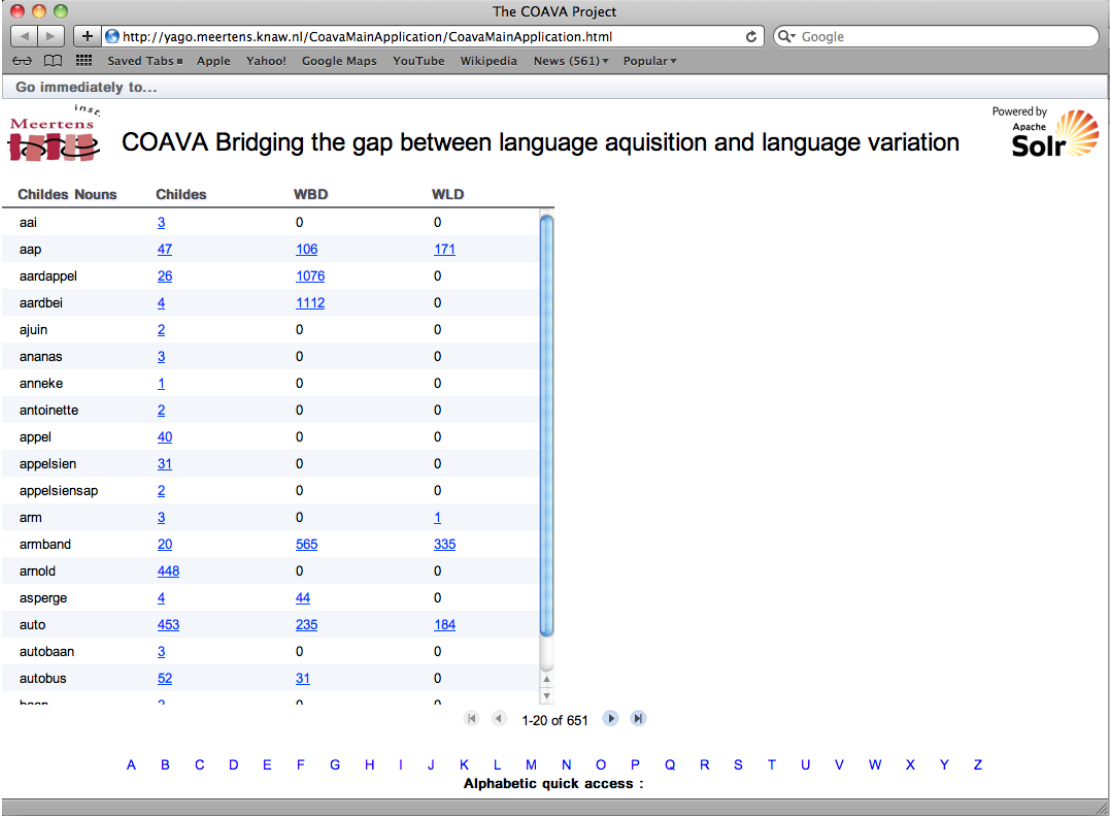
- Het is aan te raden om de applicatie te benaderen in Mozilla Firefox. Weliswaar is de applicatie ook bruikbaar in andere browsers, maar de applicatie is op gebruik getest in Firefox. In andere browsers zouden er visuele afwijkingen zich kunnen voordoen die het gebruik nadelig kunnen beïnvloeden.
- De applicatie ondersteunt geen browser based BACK/FORWARD functionaliteit. In plaats daarvan is de applicatie doorloopbaar via context menu's die het springen naar een andere functionaliteit mogelijk maken.

- De applicatie is gecodeerd met behulp van Google Web Toolkit en maakt gebruik van Javascript in combinatie met AJAX functionaliteiten. Verder wordt er gebruik gemaakt van Apache SOLR Search Server.

Beginscherm 'The Bridge'

Bij het openen van de COAVA web applicatie wordt het beginscherm getoond.

In het beginscherm van COAVA wordt een alfabetisch overzicht getoond van alle naamwoorden/nouns uit de Childes corpora en de overeenkomstige zoekresultaten in het WBD en WLD.

The screenshot shows a web browser window titled 'The COAVA Project' with the URL 'http://yago.meertens.knaw.nl/CoavaMainApplication/CoavaMainApplication.html'. The page header includes the Meertens Institute logo and the text 'COAVA Bridging the gap between language acquisition and language variation'. A 'Powered by Apache Solr' logo is also present. The main content is a table with four columns: 'Childes Nouns', 'Childes', 'WBD', and 'WLD'. The table lists various nouns and their corresponding counts. A vertical scrollbar is visible on the right side of the table. At the bottom, there is an 'Alphabetic quick access' section with letters A through Z.

Childes Nouns	Childes	WBD	WLD
aal	3	0	0
aap	47	106	171
aardappel	26	1076	0
aardbei	4	1112	0
ajuin	2	0	0
ananas	3	0	0
anneke	1	0	0
antoinette	2	0	0
appel	40	0	0
appelsien	31	0	0
appelsiensap	2	0	0
arm	3	0	1
armband	20	565	335
arnold	448	0	0
asperge	4	44	0
auto	453	235	184
autobaan	3	0	0
autobus	52	31	0

Alphabetic quick access : A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Het beginscherm bestaat in feite een match die gemaakt wordt tussen de naamwoorden in de kindertaal en in de dialecten van de Brabantse en Limburgse woordenboeken.

Aan de linkerkant worden de naamwoorden/nouns getoond die door kinderen gebruikt worden. Het getal dat in de kolom 'CHILDES' vermeld staat is het aantal keren dat de term door kinderen in de verschillende CHILDES corpora gebruikt werd. De kolom 'WBD' bevat het aantal matches met de naamwoorden in het Brabants woordenboek, en 'WLD' bevat het aantal naamwoorden in het Limburgse woordenboek.

In de onderste regio van het scherm kan snel alfabetisch gesprongen worden naar andere naamwoorden in de kindertaal dan die op dat moment zichtbaar zijn. Ook kunnen de termen via paginering doorlopen worden.

De aantallen in matches op zich zijn klikbare links. Ze brengen de gebruiker naar een zoekapplicatie voor de desbetreffende database met een focus op de desbetreffende term.

Voor CHILDES matches is dat een speciale applicatie die gefacetteerd zoeken mogelijk maakt in de CHILDES corpora.

Voor WLD en WBD matches betreft het een gespecialiseerde applicatie die het zoeken naar naamwoorden in de beide woordenboeken faciliteert.

Deze applicaties worden verderop in deze manual behandeld.

Alle getoonde resultaten zijn direct toegankelijk door op het aantal hits in de desbetreffende kolom te klikken. Zo worden in onderstaand voorbeeld voor de entry van 'aap' 47 hits gevonden in de Childes corpora, 106 in de WBD en 171 in het WLD.

Childes Nouns	Childes	WBD	WLD
aap	47	106	171
aarlannel	26	1076	0

Door op de 47 hits in de Childes corpora te klikken wordt de Childes Search Tool geopend en worden alle resultaten in dit corpus getoond. De Childes Search Tool biedt verdere mogelijkheden van verfijning van het zoekresultaat (zie: Childes Search Tool).

Back

COAVA Childes Search Tool

Powered by

Voor een of meerdere zoektermen in:

aap

Zoektermen: ☐ en ☒ of

Zoek in: ☐ Letterlijke uitspraken ☒ Uitsgesproken Nouns

Wis alle filters

en start een nieuwe zoekopdracht

Pagina's: 1 2 3 4 5 6 7 8

Zoek resultaten voor aap , gevonden zijn 47 resultaten. Gevonden in 0.065 seconden

ID : arnold01-u18

Leeftijd : 693

Corpus : schaerlaekens

Naam van het kind : Arnold

Uitspraak : aap

Taal : nld

Datum : Fri Jul 11 02:00:00 GMT+200 1969

Versie : 2.0.2

ID : arnold01-u17

Leeftijd : 693

Corpus : schaerlaekens

Naam van het kind : Arnold

Uitspraak : aap

Taal : nld

Datum : Fri Jul 11 02:00:00 GMT+200 1969

Versie : 2.0.2

ID : arnold01-u16

Leeftijd : 693

Corpus : schaerlaekens

Naam van het kind : Arnold

Uitspraak : aap

Taal : nld

Datum : Fri Jul 11 02:00:00 GMT+200 1969

Versie : 2.0.2

ID : arnold07-u191

Geslacht

Wis filter

☐ Jongen 0

☐ Meisje 0

☐ Onbekend 47

Leeftijd kind

Wis filter

☐ 15 tot 18 mnd 0

☐ 18 tot 21 mnd 0

☐ 21 tot 2 jaar 5

☐ 24 tot 27 mnd 4

☐ 27 tot 30 mnd 8

☐ 30 tot 33 mnd 4

☐ 33 tot 3 jaar 5

☐ 36 tot 39 mnd 9

☐ 39 tot 42 mnd 0

☐ 42 tot 45 mnd 0

☐ 45 tot 4 jaar 0

☐ Ouder dan 4 jaar 0

☐ Onbekend 0

Naam kind (top 5)

Wis filter

☐ arnold 16

☐ diedenk 12

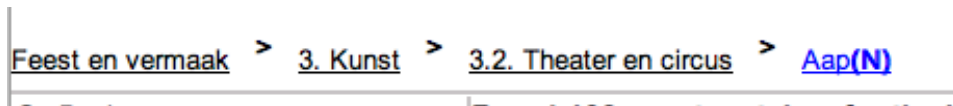
☐ maria 12

☐ gijis 3

☐ katelijne 3

Alle Corpora

Op soortgelijke wijze zijn de resultaten uit het WBD en WLD toegankelijk gemaakt. Selectie van de 106 resultaten uit voor 'aap' uit het WBD opent de 'Dutch Dialect Lexicon Search Application' en toont de resultaten vanuit de WBD taxonomie (zie: Dutch Dialect Lexicon Search Application)

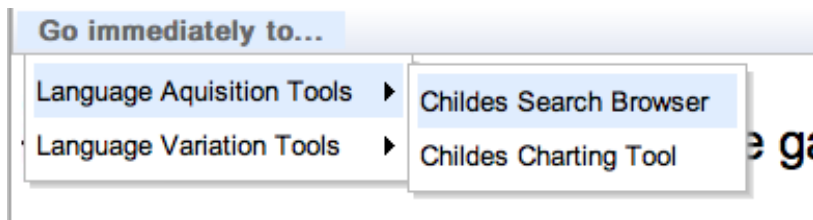

Childes Search Tool

Hoofdscherf

De Childes Search Tool is op twee manieren te bereiken. Allereerst door in het Beginscherf op een zoekresultaat in de 'Childes' kolom te klikken.

Ook is de deze tool direct toegankelijk vanuit de resultaten die getoond worden op het beginscherf door in het beginscherf op een van de resultaten te klikken (zie Beginscherf) of vanuit de menu structuur bovenaan de pagina (Go immediately to... → Language Acquisition Tools → Childes Search Browser)

De Childes Search Tool biedt een aantal opties om door de Childes corpora heen te zoeken naar naamwoorden of subselecties te maken op criteria als geslacht, leeftijd kind, naam kind, corpus, talen of datum opname.

Zoeken door Childe corpora.

Het zoekvenster van de Childe Search Tool biedt de mogelijkheid een of meerdere zoektermen in te geven. Tijdens het invoeren wordt automatisch binnen de beschikbare lijst van termen gekeken en suggesties aangedragen. Het aantal dat tussen haakjes wordt aangegeven, bijvoorbeeld **boek (751)** geeft aan hoeveel termen in de letterlijke uitspraken voorkomen.

Door toepassing van de filter criteria kan het zoekresultaat beperkt worden. Selectie van alleen de resultaten uit het *schaerlaecken* corpus beperkt het aantal resultaten op 'boek' tot 198. De filter criteria worden dynamisch aangepast zodat voor alle filters direct inzichtelijk is hoeveel gefilterde resultaten opgeleverd kunnen worden. Filters kunnen successievelijk toegepast worden.

Pagina's: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 >>

Alle Corpora

Wis filter

☒ schaerlaeckens	198
☐ antwerp	0
☐ bol	0
☐ gillis	0
☐ groningen	0
☐ vankampen	0
☐ wijnen	0

Zoek resultaten voor **boek** , gevonden zijn 198 resultaten. Gevonden in 0.013 seconden

ID : amnld01-u5

De weergegeven lijst van zoekresultaten wordt in eenheden van 6 hits per pagina opgeleverd. Navigatie door de pagina's is mogelijk door boven de lijst de gewenste pagina te selecteren of de vorige/volgende 15 pagina's op te halen.

Pagina's: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 >>

Zoek resultaten voor **boek** , gevonden zijn 751 resultaten. Gevonden in 0.009 seconden

ID : bar10711-u42

Leeftijd : 593

Corpus : bol

Naam van het kind : Barry

Uitspraak : boek

Geslacht : male

Context uitspraak volwassene : kindjes zijn dat

Taal : nld

Datum : Wed Oct 03 02:00:00 GMT+200 1984

Versie : 1.8.1

Van elk zoekresultaat worden de relevante kenmerken van het kind, de uitspraak en de context van de uitspraak getoond. Door met de muis over de blauwe labels te bewegen verkrijgt men nadere informatie voor het betreffende veld.

Het veld 'Context uitspraak volwassene' is een optioneel veld dat dus niet altijd aanwezig is. Het betreft de laatste uitspraak van een volwassene in het interview direct voordat het kind zijn/haar uitspraak deed.

Om een nieuwe zoekactie uit te voeren met de huidige geselecteerde filters kan in het zoekveld een nieuwe zoekterm ingevoerd worden. Voor het snel verwijderen van alle filters en zoektermen, en dus voor een nieuwe 'schone'

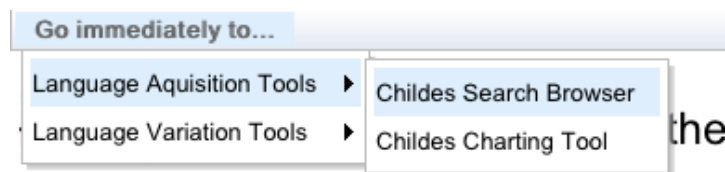
zoekopdracht, kan de knop 'Verwijder filters en start nieuwe zoekopdracht' aangeklikt worden.

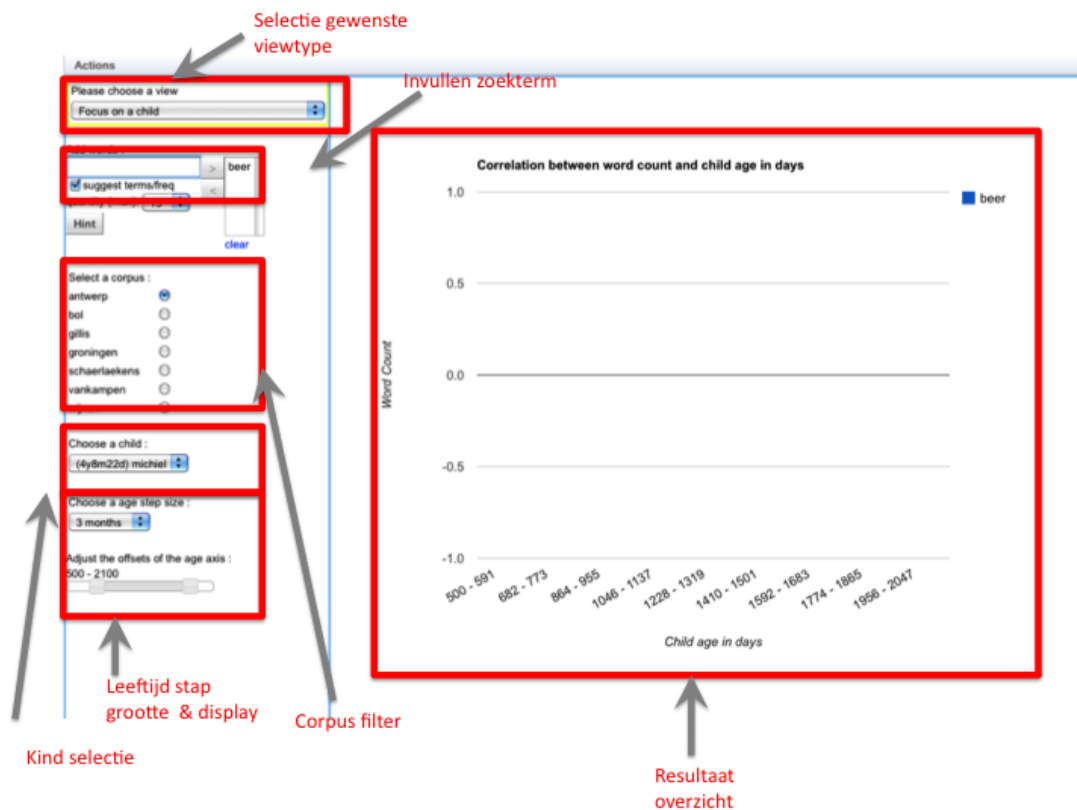
Childes Charting Tool

Hoofdscherm

Het hoofdscherm van de Childes Charting Tools is bereikbaar via het hoofdmenu (Go immediately to... → Language Acquisition Tools → Childes Charting Tool)

Binnen het hoofdscherm heeft de gebruiker de mogelijkheid om gewenste zoektermen op te geven, view types te selecteren, filter criteria voor de CHILDES corpora of kind selectie en stap grootte van de display aan te geven. Het resultaat wordt in grafische vorm weergegeven in het centrale gedeelte van het scherm.

Zoeken

Gebruikers kunnen meerdere zoektermen samenstellen die gezamenlijk weergegeven kunnen worden. Zoektermen worden toegevoegd door in het *Add words* veld de zoekterm in te voeren.

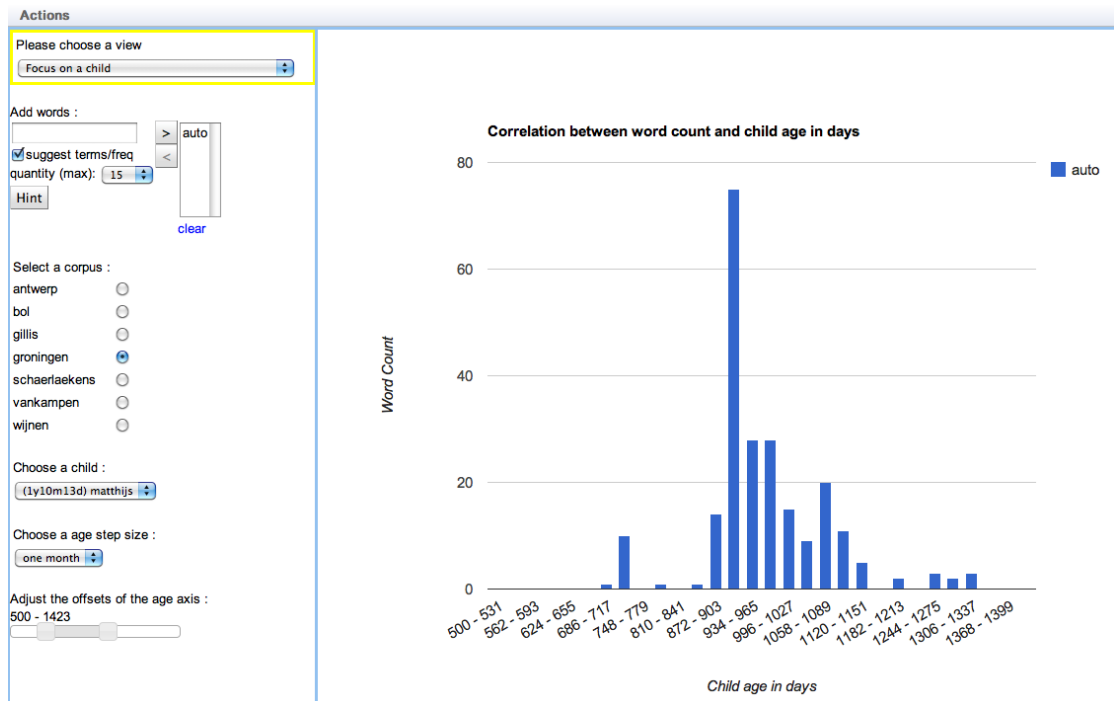
View opties

Er worden drie verschillende view types onderscheiden:

- Focus on a child

Hiermee wordt gefocussed op de uitspraken van een specifiek kind (*Choose Child*). Rechts word een staafdiagram getoond van de wordcount van alle gespecificeerde zoektermen in de uitspraken van het specifieke kind.

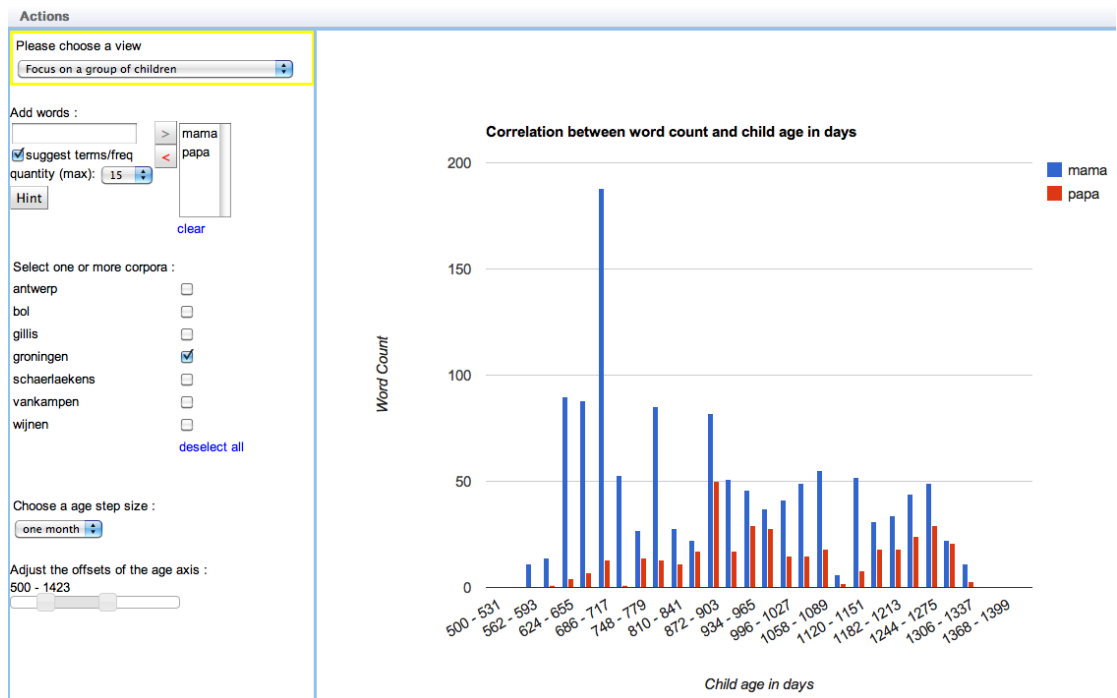
Voorbeeld:

- Focus on a group of children

Hiermee wordt voor alle kinderen binnen een bepaald corpus (*Select a corpus*) de verdeling van het aantal woorden tegen de leeftijd van de kinderen bepaald. Rechts word een staafdiagram getoond van de word count van alle gespecificeerde zoektermen in de uitspraken van kinderen van het specifieke corpus.

Voorbeeld:

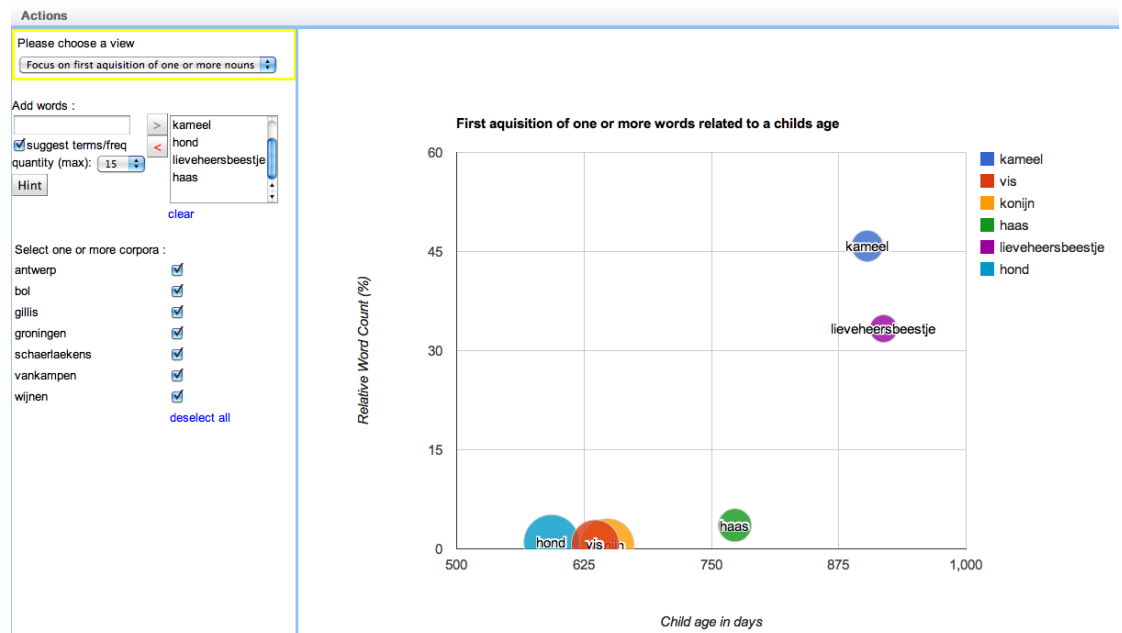

- Focus on first acquisition of one or more nouns

Deze view toont een bubble chart die laat zien wanneer een bepaalde zoekterm door een groep kinderen *voor het eerst* gebruikt wordt. Verticaal is de 'relative word count' uitgezet. Dit is het percentage van de word count van het eerste gebruik t.o.v. de totale word count van de zoekterm over alle leeftijden. Hoe lager dit percentage, hoe betrouwbaarder de meting van het eerste gebruik van het naamwoord.

Als men met de muis over de bubbles beweegt verkrijgt men tevens nog additionele informatie zoals het totaal aantal keren dat een zoekterm gebruikt is en de exacte leeftijd van een kind bij het eerste gebruik van het naamwoord.

Voorbeeld:

Dutch Dialect Search Application

Hoofdscherm

De Dutch Dialect Search Tool is op twee manieren te bereiken. Allereerst door in het Beginscherm op een zoekresultaat in de 'WBD' of 'WLD' kolom te klikken.

Ook is de deze tool direct toegankelijk vanuit de resultaten die getoond worden op het beginscherm door in het beginscherm op een van de resultaten te klikken (zie Beginscherm) of vanuit de menu structuur bovenaan de pagina (Go immediately to... → Language Variation Tools → Dialect Lexicon Browser).

De Dutch Dialect Search Tool is in feite een gereedschap dat het mogelijk maakt voor naamwoorden om lexicale varianten te vinden. Het naamwoord waarvoor men varianten zoekt, kan men bepalen door middel van een speciale taxonomie, dan wel door vrije invoer.

De databases die gebruikt worden voor het vinden van varianten van de naamwoorden zijn steeds het Limburgs Woordenboek 'WLD' of het Brabants Woordenboek 'WBD'.

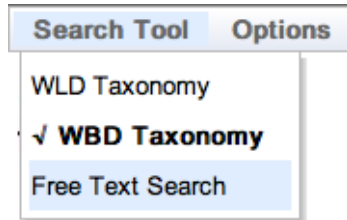
Elk van deze woordenboeken heeft een eigen taxonomie. Men kan de taxonomieën zien als bomen die weer takken hebben en deze takken hebben weer bladeren. De bladeren zijn de uiteindelijke termen van de taxonomie.

In verband hiermee biedt de tool 3 gebruiksmodi, te weten:

- 'WBD Taxonomy' : Zoeken in het WBD met behulp van de Brabants Woordenboek taxonomie.
- 'WLD Taxonomy' : Zoeken in het WLD met behulp van de Limburgs Woordenboek taxonomie.

- 'Free Text Search' : Zoeken in WLD, WLD of beide met behulp van één of meerdere zelf te bepalen zoektermen.

Deze modi zijn allen te benaderen via het bovenste Context menu zoals hieronder weergegeven:

Zoeken met een taxonomie

Indien men start met het zoeken m.b.v. een taxonomie zal met de hoofdingeling de taxonomie aan de linkerkant van het scherm verschijnen (Hier als voorbeeld de WLD taxonomie):

Dutch Dialect Lexicon Search Application

No results found	
Key Word	SIL Entry
<u>WLD/III/Algemene</u>	
<u>Het menselijk lichaam</u>	
<u>Beweging en Gezondheid</u>	
<u>Kleding en lichamelijk verzorging</u>	
<u>Karakter en gevoelens</u>	
<u>De Woning</u>	
<u>Familie en seksualiteit</u>	
<u>Eten en drinken</u>	
<u>Maatschappelijk gedrag</u>	
<u>Feest en vermaak</u>	
<u>Kerk en geloof</u>	
<u>Fauna: vogels</u>	
<u>Fauna: overige dieren</u>	
<u>Flora</u>	
<u>De stoffelijke wereld en de abstracte wereld</u>	

Indien men via een taxonomie zoekt zal men altijd een zogenaamde 'bread crumb trail' (*Eten en drinken* > ... > *Aardbei(N)*) zien van het pad dat men in de structuur van de taxonomie afgelegd heeft:

Dutch Dialect Lexicon Search Application

[Eten en drinken](#) > [3. Het voedsel](#) > [3.1 Vlees en vis](#) > [3.7 Fruit en noten](#) > [3.7.4 Struikvruchten](#) > [Aardbei\(N\)](#)

Deze bread crumb trail is tevens klikbaar. Men kan door op de items van de taxonomie te klikken op en neer navigeren in de taxonomie. Tijdens dit

navigeren zal ook steeds de zoekopdracht veranderen naar gelang het geklikte taxonomie item.

Een blad in de taxonomie is vaak een naamwoord (noun). Indien men enkel geïnteresseerd is om de bladeren te zien die een naamwoord (noun) zijn, dan kan men dit via het bovenste 'Options' menu aangeven:

De totale Dutch Lexicon Search Application en zijn functionaliteitselementen :

Search Tool Options Help Back

Meertens
1912

Dutch Dialect Lexicon Search Application

'Bread crumb trail'

Maatschappelijk gedrag > 3. Vervoer > 3.1 Vervoer over de weg > 3.1.2 Voertuigen > **Auto(N)**

Go Back Found 184 exact matches for the lemma : auto Lexical variation measure: ?

Key Word	SIL Entry	City / Place	Source
auto	auto	Gennep	N 90 (1982)
auto	ôwtoc	Verray	N 90 (1982)
wagen	waage	Verray	N 90 (1982)
auto	d'n auto	Verray	N 90 (1982)
luxewagen	de luxe-wage	Verray	N 90 (1982)
auto	auto	Orto	N 90 (1982)
auto	auto	Meerlo	N 90 (1982)
wagen	wage	Meerlo	N 90 (1982)
auto	auto	Tierray	N 90 (1982)
wagen	wage	Tierray	N 90 (1982)
wagen	waage	Meijel	N 90 (1982)
auto	auto	Meijel	N 90 (1982)
auto	auto	Meijel	N 90 (1982)
auto	auto	Severum	N 90 (1982)
auto	auto	Severum	N 90 (1982)
auto	auto	Maastree	N 90 (1982)
auto	auto	Maastree	N 90 (1982)
auto	auto	Maastree	N 90 (1982)

Stap terug

Aantal resultaten

SIL opgave

Stad of plaats

Bron

Trefwoord

Pagina blader functionaliteit

1-20 of 184

Taxonomie termen (bladeren) In dit geval allen zelfstandig naamwoord

Door op de kolomkop te klikken worden de resultaten op die betreffende kolom gesorteerd.

In de 'Free Text Search' mode heeft men ook de beschikking over een 'Dialect Area' kolom. Dit betreft dan een variant in Brabants dan wel in Limburg. Hiermee kan men dan ook sorteren op deze geografische gebieden.

Door op de "Show variation map" link te klikken verkrijgt men voor de gevonden resultaten een landkaart met daarop de verschillende variaties per locatie :

[Go Back](#)

Found 1076 exact matches

Aardappel(N)

Aardappeluitwas(N)

Aardappel(N) in de schil

In schijfjes gebakken aardappelen(N)

Puree(N)

Halfgare aardappel(N)

Glazen aardappel(N)

Key Word

Key Word

patat

erpel

patat

erpel

erpel

erpel

erpet

erpol

patat

patat

patat

patat

aardappel

erpel

patat

erpel

palisade

Lexical variation measure: ? [Sh](#)

75)

75)

75)

75)

(75)

7E)

75)

75)

75)

75)

75)

75)

erps Wb.

erps Wb.

Arps VVB.

enlands W/b. 2